SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:372

av Terje Skaarnes (SD)

Märkning med syntetiskt DNA vid upplopp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lagstöd för Polismyndigheten att genom märkning med syntetiskt DNA identifiera personer som misstänks ha begått brott vid upplopp eller i situationer där en folksamling har upplösts, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Polismyndigheten i uppdrag att utvärdera tekniken och genomföra en försöksverksamhet med syntetisk DNA-märkning med krav på proportionalitet och dokumentation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vid ett upplopp måste polisen hantera våldet och samtidigt bedöma riskerna med varje ingripande. Det går inte att gripa alla som begår brott i en våldsam folkmassa utan risk för poliser och tredje man eller för att situationen trappas upp. Polisen behöver därför bättre möjligheter att identifiera gärningspersoner för senare gripande. Märkning med syntetiskt DNA bör få användas som ett komplement i detta arbete.

När folkmassan har skingrats kan gärningspersonerna ha lämnat platsen. Filmer från händelsen räcker inte alltid för identifiering när ansikten har varit maskerade. Den som angriper poliser eller andra ska inte få ett bättre utgångsläge för att ett omedelbart gripande skulle innebära alltför stora risker. Säkerheten på platsen måste förenas med möjligheten att utreda brotten efteråt.

Sverigedemokraterna har tidigare efterlyst bättre teknik för att identifiera personer som begått brott under upplopp men inte gripits på plats. Denna motion konkretiserar det målet genom lagstöd för syntetisk DNA-märkning och ett särskilt uppdrag att pröva tekniken. Avsikten är att märkningen ska bidra till att knyta en person till en dokumenterad händelse och underlätta ett senare ingripande.

Ett märke visar inte i sig vilken handling en person har utfört och måste bedömas tillsammans med annan tillgänglig bevisning. Att någon är kvar på platsen visar inte

heller i sig att personen har begått brott. Användningen ska vara individuellt motiverad, proportionerlig och dokumenterad så att varje ingripande går att granska i efterhand. Fredliga deltagare och utomstående ska skyddas mot felaktig märkning.

Polismyndigheten bör få i uppdrag att utvärdera tekniken och genomföra en försöksverksamhet. Försöket ska undersöka träffsäkerhet, skaderisk och hur säkert ett analysresultat går att koppla till en viss händelse. Risken för felträffar och oavsiktlig överföring av märkningen behöver ingå i utvärderingen. Nyttan ska jämföras med befintliga metoder för identifiering. Operativ användning i försöket ska förutsätta att nödvändigt lagstöd finns på plats.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som ger polisen befogenhet att använda märkningen för att identifiera personer som misstänks ha begått brott vid upplopp eller i situationer där en folksamling har upplösts, med tydliga gränser och rättssäkerhetskrav. Parallellt bör Polismyndigheten få försöksuppdraget. Målet är att fler gärningspersoner ska identifieras och lagföras utan att polisen tvingas till farliga gripanden mitt i en våldsam folkmassa.

Terje Skaarnes (SD)